

[Johannes Hansen.]

ude paa Gammel Hammelse, som altsaa er oprettet med Statens Støtte til Jorden — det er altsaa Statsjord — og ogsaa har faaet Byggelaan, kan sælges, uden at Staten spørges om det, i det Øjeblik Byggelaanet er indbetalt. Og jeg vil yderligere spørge: Kan man gaa hen i et andet Pengeinstitut og optage et Laan og udbetale Byggelaanet og saa have fuld Raadighed over dette Brug?

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen har Ordet for en kort Bemærkning.

Niels Frederiksen: I det Øjeblik Statens Byggelaan er udbetalt, vil de samme Regler og Rettigheder gælde for vedkommende Ejere, som gælder for dem, der ikke har Byggelaan.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Johannes Hansen har Ordet for en kort Bemærkning.

Johannes Hansen: Vil det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen foreslaa, at den Bestemmelse indføres i Loven, at i det Øjeblik Byggelaanet er udbetalt, har den vedkommende Besidder fuld og hel Raadighed over og Frihed til at handle med denne Ejendom?

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen har Ordet for en kort Bemærkning.

Niels Frederiksen: Det staar i Loven, det er ganske overflødig at indføje mere. Denne Forkøbsret bibeholdes af de Grunde, jeg nævnte før.

Clausager: Hvis en Udlænding pludselig kom til Stede og opdagede, at vi diskuterer Udstykning Aar efter Aar med en umaadelig Iver, vilde han ganske sikkert tro, at Jordfordelingen her i Landet var yderst slet, men jeg ønsker dog alligevel at sige, at Jordfordelingen her i Landet, i alt Fald sammenlignet med Jordfordelingen i mange andre Lande, ikke er slet, tværtimod, den er bedre end i de fleste andre Lande. Naar man tager Tallene lidt afrundet, kan vi vel gaa ud fra, at vi har ca. 205 000 selvstændige Jordbrug her i Landet, og deraf er kun de 5 000 over 100 Td. Land, de 200 000 er under, og de fordeler sig for Resten ret jævnt med Halvdelen til Gaardmandsbruget og Halvdelen til Husmandsbruget, for saa

vidt man da sætter Skellet ved 1 Td. Hartkorn, ellers bliver der jo lidt flere til Husmandsbruget end til Gaardmandsbruget.

Naar Udstykningssagen alligevel har afvundet Samtiden saa stor Interesse, som Tilfældet er, tror jeg, det for en stor Del ligger i de danske Landbrugeres Trang til Selvstændighed. Denne Trang ligger vel mere eller mindre hos alle Folk, men herhjemme er den blevet ret stærkt udviklet, fordi vort særlige System har gjort det muligt for den at udfolde sig. Andelssystemet har gjort det muligt, at smaa Landbrug kan arbejde lige saa godt som store. Enhver, der er meget til Aars eller vel kendt med Fortiden fra Bøger, vil vide, at saadan har det ikke altid været, det er i de sidste halvt Hundrede Aar, det er blevet saaledes.

Jeg er af den Anskuelse, at vi bør stræbe efter at faa saa mange selvstændige Brug som muligt. Det kan vi have med den Arbejds metode, vi har, med det Andelssystem, vi har, og der er for mig ingen Tvivl om, at i al Almindelighed er det heldigt at have mange selvstændige smaa Brug fremfor mange store med lejet Kraft.

Man siger somme Tider, at vi maa arbejde stærkere, end vi hidtil har gjort, paa denne Opgave, fordi Landbrugets Betydning gaar tilbage, og ikke just økonomisk — thi endnu staar jo dog Landbruget med de 80—85 pCt. af Eksporten, værdimæssigt beregnet — saa dog socialt, idet det beskæftiger procentvis færre og færre Mennesker. Man bruger ofte at sammenligne Tiden nu med Tiden for ca. 100 Aar tilbage, og saa kan man se, at procentvis er der op gennem Tiderne beskæftiget færre og færre ved Landbruget.

Det er i og for sig rigtigt, men det er alligevel galt, thi man har ikke taget i Betragtning i den Forbindelse, at Folketallet i Danmark er steget. Jeg giver ikke saa grumme meget for at faa fastslaet, at for 100 Aar siden beskæftigede Landbruget 60 pCt., medens det nu kun beskæftiger 33 pCt. af Befolkningen, naar vi alligevel ved at tage den absolutte Folkemængde med i Betragtning kommer til det Resultat, at medens 1 Million gav 600 000 Landbrugere, giver 3¼ Million med 33 pCt. 1 Million Landbrugere. Procentberegning kan være meget god, men den skal tages med et vist Forbehold, naar man vil slaa noget fast ved Hjælp af den.

Saa er der sket noget andet, som meget ofte glemmes, og det er det, at det gamle Landbrug har skubbet en Mængde Arbejder fra sig ind paa Brostenene. Jeg kan nævne en hel Række: Mejerier, Slagterier, Brygge-